

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Toate din iubire față de Dumnezeu.

Un secret pentru a deveni bogați în cer
de Marianus.

Valoarea mare a intenției bune.

(Continuare)

Mai merituoase vor deveni faptele noastre bune, dacă oferim aceste pentru Biserică, pentru intențiile sfântului Părinte, pentru păgâni și necredincioși, pentru statornicia dreptilor, pentru cei muribunzi și pentru sufletele din purgator.

Intenția bună slăbește foarte mult prin păcate lesne iertătoare. Dacă comitem un păcat lesne iertător, să deșteptăm părerea de rău desăvârșită în noi și să înnoim iarăși intenția noastră bună.

Deci să nu lăsăm să treacă fără folos ocazia de a ne sfinți prin intenție bună. Să nu uităm că tot ce nu facem din iubire față de Dumnezeu, pentru

veșnicie nu ne aduce merite.

Toate din iubire față de Dumnezeu.

Nimic nu-l face pe om așa de plăcut înaintea lui Dumnezeu și nimic nu-i asigură o mai mare beatitudine decât iubirea sacră. Iubirea e cea mai mare și mai sublimă virtute, dintre virtuțile pe care un om le poate exercita. Toate actele iubirii ne câștigă un grad mare în cer. Cu cât cineva îl iubește mai mult pe Dumnezeu, cu atât va fi mai iubit de El. În anul 1896 a murit în faima sfințeniei un serafim al iubirii. Era părintele din ordonul sf. Benedict Paul de Moll. Dumnezeu l-a glorificat încă în timpul vieții cu așa de mare

putere de minuni, că oamenii l-au numit Făcătorul de minuni belgian. Părintele Moll poate fi numit cântărețul iubirii dumnezeiești. În fiecare din predicile, conversațiile, scrierile și istorisirile lui a amintit iubirea lui Dumnezeu. Unei persoane din Antwerpen i-a spus: „Eu spun mereu: O, iubirea lui Dumnezeu, o cea mai mare iubire a lui Dumnezeu, o desăvârșită iubire a lui Dumnezeu. Dacă oamenii ar ști cât de plăcute sunt lui Dumnezeu actele aceste de iubire, fără întreprinsare le-ar repeta. Un oftat de iubire către Dumnezeu e mai valoros, decât un an de mortificare.”

(Va urma.)

Primatul Papei. *)

Lumea poate se va mira, că insist asupra acestui singur punct: primatul Papei, când știut este că și alte deosebiri par a exista între cele două biserici: catolică și ortodoxă.

Am spus dintr'adins par a exista, pentru că de fapt, și pentru majoritatea ortodocșilor, nu există. Crezul catolic ar putea fi spus și de dâșii, fără a răscoli în conștiința lor cea mai mică indoială sau cel mai mic scrupul.

Este un punct esențial ce trebuie reținut: nu dogma a despărțit biserica greacă de cea latină, ci după cum am spus mai sus, un conflict politic, care abia pe urmă a căutat să se sprijine pe dogme pentru a legitima, în ochii lumii, rupțura cu Roma.

Voltaire, citind într'o zi o scrisoare în care Mihail Cerulariu expunea Papei Leo IX dogmele în litigiu, scoase un strigăt de mirare:

„Ciudate motive, într'adevăr pentru a învrăjbi Răsăritul cu Apusul“ 1)

Iată pentru ce mă opresc la acest motiv unic: primatul Papei; celelalte nu sunt de cât motive aparente, „motive ciudate“ sau mai bine zis, nu motive, ci pretexte.

Ortodocșii nu se preocupă de celelalte deosebiri; cei mai

mulți chiar le ignorează și pe drept cuvânt; e mai bine să nu știi ceva, decât să-l știi greșit.

De altminteri ei nu se înșeală asupra punctului principal, esențial, care desparte Biserica Răsăritului de Biserica Apusului; numai că în privința aceasta cunoștințele lor sunt inexacte și pline de prejudecăți.

Ascultați mai de grabă următoarea conversație pe care am avut-o într'o zi cu un ortodox de ai noștri:

„Prin ce se deosebește religia dumitale de cea catolică? — Avem acelaș crez, îmi răspunse el, dar catolicii îl cântă pe latinește, iar noi grecește, românește, sau rusește; apoi capul lor este la Roma, pe când al nostru este la Atena, la Constantinopol, la București sau la Petrograd. — Dă-mi voie să te întrerup, spusei eu, primul punct nu constituie o deosebire de religie. — Bun! dar liturghia voastră este latinească! — De sigur. — A noastră este grecească, rusească, sau românească. — Bine înțeles! — Așa dar, este o deosebire. — Ba de loc! Aceasta deosebire a existat încă dinaintea schismei și cele două biserici nu erau despărțite din cauza aceasta. 1) Prin urmare, dacă eu m'aș face catolic, nu aș fi silit să adopt

1) Intre biserica latină și cea greacă n(a existat niciodată uniformitate absolută. Credița era una, însă limba bisericească, amănuntele liturghiei, uzurile disciplinare variaau adesea.

(P. Fr. Tournebize)

liturghia latină? — Nici de cum! — Dumneata spui aceasta! — Da, dumitale ți-o spun eu, însă lumei întregi i-a spus-o însuși Papa, căci e lucru pe care Papa l-a declarat și l-a proclamat în mod solemn printr'o scrisoare pontificală. — Nu știam de existența unei astfel de scrisori papale! — Vai! câte lucruri nu se știu în această ordine de idei! Și totuși ar fi bine să fie cunoscute măcar în măsura preocupărilor pentru soluționarea problemelor de natură politică și filosofică. Știi bună oară, dumneata, pentru ce nu crezi în Papa? — Nu, dar nici nu văd de ce ar trebui să cred în el! — Totuși, dumneata crezi în Domnul Nostru Isus Cristos? — De sigur, și încă din tot sufletul. — Ei bine, cine crede în Isus Cristos trebuie, în mod logic, să creadă și în Papa, pentru că Domnul Cristos l-a orânduit drept cap văzut al Bisericii Sale. Cuvântul Lui, în această privință, este formal: „Și eu zic ție că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor birui pe ea. Și ție-ți voi da cheile împărăției cerurilor, și orice vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri, și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri“ (Matei XVI 18—19.) Creștinul, care citește, ca dumneata Evanghelia și care o practică dar care nu vrea să creadă în Papa, spune lui Cristos: „Doamne, eu cred toate vorbele Tale, afară de una“. — Ba nu; eu cred toate vorbele lui Cristos fără nici o excepție, însă aces-

1) Și totuși cine l-ar putea acuza pe Voltaire de a fi dat dovadă de prea multă dragoste pentru Biserica Romană?

*) Ana Jurgea. Negriștești. (Români și ortodocși).

teia nu-i dau interpretarea cea largă pe care i-o dai dumneata : pentru mine Petru este Petru și nu Papa. — Totuși interpretarea aceasta largă este interpretarea a douăzeci de veacuri de creștinism, și a fost acceptată de către învățații cei mai iluștri ai Bisericii; mai mult încă, aceea este interpretarea bunului simț și a rațiunii neprevenite. Dacă Sf. Petru ar fi trebuit să trăiască tot atât timp cât și Biserica însăși, n'ar fi avut nevoie de urmaș, însă Domnul Cristos nu a găsit cu cale de a adăoga prerogativele ucenicului său și pe aceea a nemuririi; de unde rezulta că drepturile și prerogativele lui trebuiau să treacă asupra altuia.

Nu este cu puțință unitate în Biserică fără unitate în credință și unitate în credință fără cap suprem; aceasta este o axiomă și nu cred că dumneata te îndoiești de ea. — Nu; de altminteri avem și noi capi și pentru aceleași motive. — Bine, spui dumneata, avem capi, dar nu un cap, pentru că aveți biserici și nu Biserică. Totuși și în cazul că ați avea un cap suprem, nu l-ar putea considera ca atare cine ar fi citit oricât de puțin Evanghelia, pentru că Isus Cristos n'a vorbit în Evanghelie de cât de o singură și unică Biserică, în fruntea căreia l-a pus pe Sf. Petru, unic și singur cap suprem."

Interlocutorul meu nu răspunse, dar după câteva momente de reflecție spuse: — „Sf. Petru a fost un sfânt, în timp

ce Papii l... — Scumpul meu prieten, răspunsei eu, nici un papă n'a văzut, ca Sf. Petru, cu proprii săi ochi, minunile lui Cristos, dela înmulțirea pânilor până la vindecarea orbului din naștere și până la învierea morților; nici n'a văzut slava Fiului lui Dumnezeu pe muntele Taborului, și cu toate acestea nu vei găsi pe nici unul, care, ca Sf. Petru, să se fi lepădat de trei ori de Cristos în fața unei slujnice și a câtorva servitori. Evanghelia ne spune totuși că Apostolul, cu toate greșelile sale a fost păstrat și întărit de către Isus Cristos în prerogativele sale de Păstor suprem. Mântuitorul a voit prin aceasta să dovedească cum că trăinicia operei sale avea ca temelie, făgăduința Sa divină, iar nu sfințenia slujitorilor săi. Dogma supremației Papei nu se bazează deci pe calități și virtuți omenești, ci pe cuvântul nestrămutat al unui Dumnezeu.

Judecata dumitale despre Papi este de altminteri foarte neîntemeiată și nedreaptă. Știi dumneata că din cei 260 de Papi cari au ocârmuit Biserica, mai mult de 70 sunt înscrși în catalogul sfinților¹⁾, și că numărul acesta ar fi aproape dublu dacă condițiile canoni-

1) Lucru ciudat! Un mare număr din acești sfinți sunt recunoscuți ca atari de către biserica ortodoxă și chiar li se adresează rugăciuni în cărțile liturgice.

Ar fi interesant, studiind mai aprofundat aceste cărți rituale să ne urcăm la izvorul vechiei credințe a ortodocșilor. Să cităm câteva exemple. Slujba zilei dela 15 Ianuarie, sărbătoarea Sf. Climent. Imn:

zării n'ar fi atât de grele. Nu făgăduiesc anume fapte regretabile și scandaloase din viața câtorva Papi, însă Papii al căror nume a rămas pătat este foarte mic și se pierde în mulțimea acelorora, cari au ilustrat scaunul Romei prin cele mai înalte virtuți. A rămas stabilit, prin critica istorică modernă, nu numai catolică, dar și protestantă, că multe fapte afirmate în seama anumitor Papi, au fost inventate din rea credință, înfățișate sub o lumină greșită și exagerate din spirit de partid.

Cât despre mine, îți mărturisesc, nu mă interesează să știu cine îi condamnă, sau cine îi justifică. Mi-ajunge să știu că au fost oameni, ca să nu mă mir de greșelile lor.

„După moartea Sf. Petru și a celor doi urmași ai lui, Climent jinu cu înțelepciune la Roma cărma bărcii, care este Biserica lui I. C. Mucenice al lui Cristos, tu imitași virtuțile lui Petru și te arătași astfel vrednic moștenitor al tronului lui.” — 29 Noemvrie: Slujba Sf. Silvestru: „Tu ești capul sfântului sobor, tu ai ilustrat tronul lui Petru,” 18 Februarie: Slujba Sf. Leon: „Ce nume îți voi da ție, care ești urmașul și moștenitorul lui Petru? — 12 Martie: Slujba Sf. Grigore Papă: „Dumnezeu te-a chemat ca să fii Episcopul suprem al Bisericii Sale și urmaș al Sf. Petru Vărhovnicul Apostolilor”. — (Vezi: Ioseph de Maistre: Du Pape. Livre I Chap. X).

Am putea înmulți citațiile, dar preferăm să trimitem pe cititor la cartea despre Papa a lui Ioseph de Maistre. Autorul îngărădește acolo citațiile, rodul studiilor sale lungi și conștiințioase asupra cărților rituale din biserica ortodoxă rusă

Dacă Cristos n'ar fi voit decât Păstori ireproșabili, ar fi încredințat conducerea Bisericii nu oamenilor ci îngerilor, sau, pe lângă privilegiul infalibilității acordat de către El Locuitorului Său l-ar fi adăogat și pe acela al impecabilității, lucru pe care din motive de înaltă înțelepciune, nu a găsit cu cale să-l facă¹⁾.

1) Să nu confundăm impecabilitatea cu infalibilitatea. Impecabilitatea este imposibilitatea de a păcătuți în timp ce infalibilitatea este imposibilitatea de a greși în expunerea dogmelor și a moralei. Privilegiul acesta a fost dat de către Cristos lui Petru și în persoana acestuia, tuturor urmașilor lui jefitimi (Matei XVI). Din cei patru Papi socotiți ca răi, spune Henri de l'Epinois, nu a fost nici unul, care să fi dat un decret în contra credinței, sau care să o fi putut altera. — „Nici odată vre-un Papa n'a dat un decret în contra exactității doctrinei, fie dogmatică, fie morală a Bisericii” (Cauly). Acestea sunt mărturisiri catolice luate la întâmplare dintr'o mie. Iată acum și câteva mărturii protestante: „Nici odată Papa nu s'a îndepărtat de credința adevărată prin vre-un decret” (Luther, citat din Histoire des Variations Partea I. No. 21). „Fără infalibilitatea Papei n'ar fi chip să-o sfârșești cu discuțiile și să fixezi credința.” (Grotius).

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Sfântul Părinte și războiul.

Conflictul italo-abesinian e-nervează lumea întreagă, căci amenință nu numai Italia și Abesinia, ci foarte ușor poate să aprindă în lumea întreagă jarul ascuns sub cenușă. Conferințele, încercările de împăciuire dau eșec, căci Mussolini este intransigent pe aceasta chestiune. El nu găsește alt desnodământ pentru Italia suprapopulată, decât războiul cu scopul de a cuceri noi teritorii pentru de a putea așeza acolo o parte din cetățenii săi.

Cum războiul italo-abesinian amenință cu o conflagrație europeană, lumea se întoarce mereu cu cereri către Preafericitul Părinte Papal ca să intervină cu autoritatea-i întreagă pentru menținerea păcii.

În zilele trecute surorile de caritate din toată lumea au ținut un congres în Roma. La congres au luat parte 2000 de surori reprezentând 27 de națiuni. Pentru a primi binecuvântarea Preafericitului Părinte, membrele congresului au fost primite de Preafericitul Părinte. Cu aceasta ocazie Părintele Papa deoparte a condamnat materialismul și tendințele de reînviere a păgânismului, de alta parte s'a declarat limpede cu privire la conflictul italo-abesinian. A arătat monstruoșitățile ultimului războiu mondial, care cutremură chiar sufletele surorilor de ocro-

tire, martorele cele mai apropiate ale marelui măcel.

Ce spune Sf. Părinte ?

Ideea războiului mă face să tremur. În străinătate se vorbește despre un războiu de agresiune și cucerire. Iată o ipoteză și noi nu întârziem să ne declarăm. Războiul pornit cu singurul scop de a cuceri, este evident nejust. Este ceva, ce nu încapă în cadrele închipuirilor noastre, este ceva monstruos. Nu ne putem gândi la un război nejust și ne lepădăm de acest cuget. Nu putem și nici nu vrem să credem în posibilitatea unui atare războiu.

De alta parte între hotarele Italiei se zice, că nu este vorbă despre un războiu injust, ci în urma pericolelor nesfârșite și injuriilor aduse Italiei se pregătește un războiu de apărare.

Se mai zice, că războiul este de lipsă și din motivul, că poporul italian, care se înmulțește din zi în zi, are nevoie de posibilități de expansiune și cum în aceasta ordine de idei se intenționează apărarea siguranței materiale a Italiei, — și în aceasta privință este vorbă de apărare, deci Italia este îndreptățită la pornirea războiului.

Părintele Papa a declarat, că dacă există de fapt nevoia expansiunii și dacă într'adevăr există necesitatea apărării

siguranței statului, nu poate dori altceva, decât spulberarea greutăților, însă cu alte mijloace, nu cu războiul. Cum? Evident, chestiunea se resoalvă cu greu, însă nu este imposibilă. Posibilitățile trebuie să fie studiate. Este neîndoios, că dacă există necesitatea expansiunii stăm în fața unei situații, peste care nu se poate trece cu ușurință. Însă și drepturile de apărare au margini, care trebuie să fie respectate, ca războiul să nu devină păcătos.

Papa s'a declarat împede iar partizanii războiului s'au supărat. Presa a adus defectuos, vorbirea Papii, a lăsat părțile, care arată, că dreptul chiar și la războiul just este mărginit, cu atât mai mult la războiul de expansiune. Gazetele italiene și unele franceze, au răstălmăcit vorbirea Preafericitului Părinte, cași cum ar fi declarat, că războiul intenționat de italieni împotriva Abesiniei ar fi un război de apărare și ca atare ar fi just.

Împotriva tentativelor acestora de mistificare chiar oficiul Vaticanului, Osservatore Romano, arată (la îndrumarea directă a Preafericitului Părinte), că gazetele din chestiune au neglijat chiar declarațiile cu privire la mărginirea dreptului de expansiune și apărare. Părțile retăcute arată, că trebuie a face deosebire între faptul expansiunii, care trebuie să vină la socoteală și dreptul de apărare, de care se poate folosi numai între anumite cadre și împrejurări. După principiile Pontificelui necesitatea expansiunii încă

nu îndreptățește la războiul. Apărarea însă nemijlocit conține ceva drept, dar și acesta nu este scutit de păcat, dacă nesocotește cadrele potrivite și unele moderații.

Cu ocazia acestor declarații, lumea s'a putut convinge din nou, că papalitatea este deasupra națiunilor și că locțiitorul lui Hristos și atunci susține adevărul, când acesta este neplăcut unor cercuri prea sus puse.

Cuvântul împede și activitatea febrilă depusă de Vatican pe cale diplomatică în interesul păcii n'a dat greș. Italia s'a mai înmuiat, și conflictul italo-abesinian azi se discută în ședința Societății Națiunilor într'o atmosferă mai liniștită.

Împăratul Abesiniei a mulțumit Preafericitului Părinte într'o telegramă pentru manca depusă în interesul păcii.

FARUL NOU despre Congresul nostru eparhial între altele scrie următoarele:

„... Dacă am întârziat să scriu până în prezent e pentru că am așteptat ca emoțiile de înaltă înălțare sufletească, pe care le-am avut acolo să se sedimenteze, cum s'ar zice, să cobor pe pământ... Am părăsit acest București, frământat de fărâdelegi — din toate domeniile, unde câteva oaze de credință, îi mai amintesc caracterul de capitala unei țări creștine, pentru a fi părtaș sărbătorii unui oraș luminat de credință. Au luat parte peste 13000 de români — părtași ai dreptei lor credințe strămoșești, și între haina de rigoare a „intelligenții” și pitorescul port, străvechi ca și ținutul „boerilor” și „boereselor” se făcuse aceiași frățescă apropiere, ca în bisericile înfrățirii sufletelor purtate de idealul sfințeniei.

Și dacă fărâdelegile cotidiene de aci îmi întunecau îndureratul suflet, gândindu-mă la viitorul patriei mele cu multă îngrijorare — iată că rugăciu-

nile celor drept credincioși, a celor mulți, conduși de frunțași, preoți și mireni cu minți luminate și suflete drepte — m'au făcut între lacrimi de bucuri, și nădejde — să cred că în veci o țară cu asemenea cetățeni nu va pieri, — m'a făcut să văd că dedesuptul sgurei celor ce azi sunt funtași — curg râurile de oțel pur și incandescent a celor mulți.

La altarul frumos împodobit de mâna pioasă a congreșiștilor, D-rei Irina Berinde, suflet cald și entuziasmat de evlavla inspirată de Prea Curata Regină a Cerurilor — și doamnele creștine — cu adevărat creștine conduse de mîna energică a D-nei Flora Iuga — preasfințitul arhiereu — marele episcop Alexandru Rusu — înconjurat de un sobor de 14 preoți — a pontificat în aer liber. Și în jurul altarului dumnezeesc, mulțimea asculta cu sufletul cutremurat de înfricoșătoarea realitate a sfinței liturghii

— cuvintele mântuitoalui — răstălmăcind evanghelia zilei. Măreț a fost cuvântul păstorului — a minunei înmulțirii pâinilor — a lui Isus retras în munte — și a corăbii purtate de valuri.

Infrigații apostoli de furtuna ce-i purta pe ape — s'au liniștit văzând pe Cristos călcând pe valuri: „Cutezați, Eu sunt nu vă temeți! Corabia este Biserica cuprinsă de valuri. Ea nu se răstoarnă ca alte corăbii — dar ea plutește mereu înainte — condusă de al 261-lea urmaș al Sfântului Petru și locuitor al lui Hristos pe pământ. Papa Pius al XI-lea. Aceleași valuri se sfarmă neputincioase de Biserica româno-unită, de eparhia

Maramureșului — de corabia sufletelor noastre — a celor drept credincioși.

Timpul este înourat — un vânt rece prevestitor de vreme rea se simte, dar cerul nu se îndură să plouă. Congresistii fără deosebire de rang social, ingenuche, sub binecuvântarea păstorului și se apropie cu suțele de Prea Sfânta Taină. Incepe procesiunea eucaristică, în ordine, în cântecele popoului — Cristos este purtat pe străzile capitalei fărăi de unde Dragoș a descălecat Moldova. Să fie oare un semn, al unui fericit viitor apropiat. Emoția mă sugrumă — cu atât mai mult cu cât citesc pe steagurile boerești „Societatea Sfântului

rozar” „Societatea Sfintei Inimii”, ceea ce dovedește că poporul Maramureșan — nu e numai credincios — dar perfect conștient de credința lui.

Ajungem la vechea biserică — după ce am trecut pe sub un arc de triumf înverzit. Arhiepiscopul se sue pe o estradă și binecuvântă mulțimea. Poporul își face cruce, și apoi din pieptul celor mai multe mii isbucnesc cântece, în cea mai mare parte mariane, de mărire, mulțumire, credință, speranță și iubire.

Era atât de înălțătoare clipa aceea — în care un colț de țară, poate cel mai românesc — așteaptă binecuvântare și întărire dela Regele-regilor!

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

29 Septembrie — 5 Octombrie 1935.

29. Dumineca II-a d. In. sf. Cruci

Ap. II. Cor. 6, 16. Evg. Luca 6, 31

C. Ciriac †. 555

30. Luni M. Grigore † 330.

1. Marți Ap. Ananie

2. Mercuri M. Ciprian

3. Joi M. Dionisie † 117

4. Vineri C. Ieroteu

5. Sâmbătă M. Haritina.

Dumnezeu nu dă tuturor pe-o formă, ci unora mai mult, altora mai puțin. Pentru ce? Ca să-și aducă aminte cei cu mai mult, că sunt datori să dea și celor ce nu au.

Tu, creștine, care îți ai pe masă pâinea și mâncarea, și, cu toată sărăcia, tot ai cu ce te îmbrăca, nici nu-ți inchipui, câtă sărăcie, câtă foame și golătate este în lume. Tu treci de multe ori pe lângă oameni cu mațele lipite de coaste de foame, cu sdrențele curgând de pe ei, fără să aibă un ban, de unde să-și cumpere ceva. În aceeași vreme tu ești cu stomacul plin, ba poate și cu bani în buzunar

Calendarul Bunului Creștin
Mănăstirea Bixad.

